

15 söndagen efter Trefaldighet

Pastor Johannes Rydh
Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige

Predikan på distans, 12 sept 2021

I Guds, Faderns + och Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Nåd vare med er, och frid från Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus.

Bön: Herre Gud, himmelske Fader! Vi ber att du ville bevara oss i en sann tro och styrka den. Ge oss kraft att genom ditt ord också leva i enlighet med din undervisning. Kom till oss denna dag och tala till våra hjärtan. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext: Matt. 6:24–34

Vid den tiden sade Jesus till sina lärjungar: "Ingen kan tjäna två herrar. Antingen kommer han då att hata den ene och älska den andre, eller kommer han att hålla sig till den ene och se ner på den andre. Ni kan inte tjäna både Gud och mammon.

Därför säger jag er: Gör er inte bekymmer för ert liv, vad ni skall äta eller dricka, inte heller för er kropp, vad ni skall klä er med. Är inte livet mer än maten och kroppen mer än kläderna? Se på himlens fåglar. De sår inte, de skördar inte och samlar inte i lador, och ändå föder er himmelske Fader dem. Är inte ni värda mycket mer än de? Vem av er kan med sitt bekymmer lägga en enda aln till sin livslängd? Och varför gör ni er bekymmer för kläder? Se på ängens liljor, hur de växer. De arbetar inte och spinner inte. Men jag säger er att inte ens Salomo i all sin prakt var klädd som en av dem. Om nu Gud ger sådana kläder åt gräset, som i dag står på ängen och i morgon kastas i ugnen, hur mycket mer skall han då inte klä er? Så lite tro ni har!

Gör er därför inte bekymmer och fråga inte: Vad skall vi äta? eller: Vad skall vi dricka? eller: Vad skall vi klä oss med? Efter allt detta söker hedningarna, men er himmelske Fader vet att ni behöver allt detta. Nej, sök först Guds rike och hans rättfärdighet, så skall ni få allt det andra också. Gör er alltså inte bekymmer för

morgondagen. Den skall själv bära sitt bekymmer. Var dag har nog av sin egen plåga."

Gud eller mammon

"Ni kan inte tjäna både Gud och mammon" säger Jesus idag. "Mammon" är ett arameiskt ord för rikedom, och betecknar här inte bara pengar som sådana, utan alla slags jordiska ägodelar och det livets goda som människor gör till sin avgud. Jesus drar en skarp skiljelinje mellan dem som tjänar två olika slags herrar. Den som tjänar mammon kan inte tjäna Gud. Den som tjänar mammon kan inte vara en kristen. Det går inte att stå med ett ben i Guds rike, och samtidigt dyrka mammon. *"Ingen kan tjäna två herrar."*

Nu ska vi göra skillnad mellan att äga och att tjäna. Det är ingen synd i sig att ha jordiska ägodelar, inte ens att vara rik. Ett bibliskt exempel på detta är Abraham – trons fader. Det står att *Abram var mycket rik på boskap och på silver och guld. (1 Mos. 13:2)* Vi kan och får ha pengar. Det hör till vårt dagliga bröd, som Gud ger oss och som han vill att vi ska använda och förvalta på rätt sätt, till nytta för vår nästa, för samhället, för kyrkan och församlingen, och så vidare.

Men rikedomen utgör ett stort hinder för många för att ta emot evangeliet. Jesus säger: *"Det är lättare för en kamel att komma igenom ett synålsöga än för en rik att komma in i Guds rike."* (Luk. 18:25) När begäret till pengarna tar grepp om en människas hjärta blir det till en avgud. Det är detta som Jesus varnar för. Det är då människan tjänar mammon.

Det ska också sägas att det inte bara är den som är rik som kan lockas av mammon. Ja, även den som är helt utblottad på jordiska egendomar kan i lika stor utsträckning vara mammons slav som den förmögne. Det handlar om hur det står till i människans hjärta.

Du ska inte ha några andra gudar, kräver Gud i första budet, och Luthers förklaring lyder: *Vi ska frukta och älska Gud över allting och förtrösta på honom.* Det man förtröstar på, det är ens gud. Att tjäna mammon är att sätta pengarna och ägodelarna

på den plats i hjärtat där Gud borde vara, och att ge åt mammon det som endast tillkommer Gud – förtröstan, kärlek, fruktan, tillbedjan. Det blir en avgud. Så lockar djävulen med pengarna bort från tron. Istället för att tjäna Gud upptas tankarna ständigt med hur man ska få mer pengar, och alla kroppens lemmar ställs i mammons tjänst. Tungan ljuger och bedrar. Ögat ser med avund på den som har mer. Hjärtat sluter sig för den som lider brist. Och så kommer bekymmer och rädsla för att förlora det man har samlat.

Paulus skriver: *Ty kärlek till pengar är en rot till allt ont. I sitt begär efter pengar har somliga kommit bort från tron och vållat sig själva mycket lidande. (1 Tim. 6:10)*

Otron bekymrar sig ständigt över hur det ska gå med jordiska ting. Eftersom den inte har förtröstan på Gud, som är både allsmäktig och god, utan bara på sitt eget samlande och handlande, blir allt osäkert. *Vad skall vi äta? eller: Vad skall vi dricka? eller: Vad skall vi klä oss med?* Sådana blir mammondyrkarnas ständiga bekymmerstankar. Det kan ju bli en plötslig börskrasch, och allt man sparar i fonder och aktier kan gå upp i rök över natten. En naturkatastrof kan förstöra hus och hem, eller orsaka hungersnöd. En sjukdom kan ta vår hälsa. Allt sådant som vi inte råder över orsakar oro och stress.

Men Jesus vill lära oss att lägga alla sådana bekymmer på honom. Ty för Gud är ingenting omöjligt, och allt som sker är i hans hand. Och han vill oss det goda. Han vet vad vi behöver innan vi ens ber om det i Fader Vår. Han säger: *"Efter allt detta söker hedningarna, men er himmelske Fader vet att ni behöver allt detta."* Ibland kommer svårigheter över oss, men han vill att allt ska bli till vårt bästa. *Herren är god mot alla och förbarmar sig över alla sina verk (Ps. 145:9)* säger David i en psalm. Men otron känner inte detta.

Om denna otrons alla bekymmer ger nu Jesus två liknelser från naturen. *"Se på himlens fåglar. De sår inte, de skördar inte och samlar inte i lador, och ändå föder er himmelske Fader dem. Är inte ni värda mycket mer än de? (...) Se på ängens liljor, hur de växer. De arbetar inte och spinner inte. Men jag säger er att inte ens Salomo i all sin prakt var klädd som en av dem. (...) Hur mycket mer skall han då inte klä er?"* Jesus visar hur han har omsorg om hela skapelsen. De minsta djuren föder han, och gräset på ängen kläder han, trots att de inte på något sätt bemödar sig och bekymrar sig såsom mammons tjänare. Hur mycket mer ska Gud inte ha omsorg om människorna, som han skapat till sin avbild, som är

skapelsens krona? Borde vi inte se på fåglarna och blommorna, och se i dem ett tecken på Guds försyn? På ett ställe säger Jesus: *"På er är till och med alla hårstrån räknade."* (Matt. 10:30) Gud har inte bara skapat världen och allt i den, utan han uppehåller den ständigt.

Även vi som är kristna måste dagligen kämpa mot dessa otrons bekymmer, eftersom synden fortfarande bor i oss alla. Den gör oss ack så benägna att glömma Gud när vi stöter på motgångar i vårt dagliga liv, och istället sätta vår förtröstan på oss själva och våra gärningar. Vi vill gärna tro att vi har full kontroll över våra liv. *"Så lite tro ni har!"* utbrister Jesus om åhörarna. Vi ska inte tänka om det kristna livet så som det vore fritt från alla dessa bekymmer, som om vi redan hade kommit hem till den himmelska evigheten tillsammans med helgonen. Så länge vi lever i detta livet på jorden har vi fortfarande kvar synden i vårt kött, och måste dagligen kämpa mot den. Därför ska vi ta Jesu uppmaning på allvar: *Gör er inte bekymmer för ert liv.*

Vi ska nu inte göra såsom munkar och andra förment fromma som med självpåtaga fattigdomslöften och avskilda liv anser sig leva mer gudfruktigt. Vare sig om Gud givit oss ett liv i fattigdom eller överflöd är det hans vilja och välbehag att vi lever det inom ramen för vår kallelse i det borgerliga livet, och inte försakar hemmet, familjen eller arbetet. Gud har inte förbjudit vare sig pengar eller arbete. *Den som inte vill arbeta inte heller skall äta, (2 Tess. 3:10)* skriver Paulus. Det som Gud varnar för och förbjuder är att göra pengarna till vår avgud, inte att äga och använda oss av dem. Med kroppen ska vi arbeta och förtjäna vårt levebröd, men i hjärta och själ ska vi vara fria från bekymmer och förlita oss endast på Kristus.

Hur ska vi nu göra det? Synden bor ju i oss, och vi är svaga. Av oss själva kan vi inte förmå göra ens den minsta del av detta höga bud, att sätta Gud främst i våra hjärtan. Den rätta kristna bekymmersfriheten kommer av tron, och tron kommer från Guds Ande, skänkt som en gåva i våra hjärtan. Inte ens med största allvar och uppsåt kan vi i det minsta stycket själva bidra till tron. Ty så länge en människa är i djävulens våld är hon en fiende till Gud och kan inte annat än hata honom i sitt hjärta. Men med den av Gud skänkta tron är det annorlunda. Först då han har omvänt oss kan vi älska Gud i våra hjärtan, och sätta honom framför det jordiska.

Jesus säger: *Sök först Guds rike och hans rättfärdighet, så skall ni få allt det andra också.* Detta är det centrala budskapet till oss idag, som också sam-

manfattas i söndagens överskrift ”den angelägnaste omsorgen”. I detta ord ser vi evangeliets sötma. Vi som inte av oss själva kan älska Gud över allt, vi får ta emot Guds rättfärdighet och genom denna bli fria från syndens tunga bekymmer, och vad är väl det dagliga livets problem mot det? Alla våra synder, även mot första budet när vi inte kan älska Gud över allt eller inte litar till hans försyn, har han förlorat och kastat i havets djup. *Alla har syndat och saknar härligheten från Gud, och de står som rättfärdiga utan att ha förtjänat det, av hans nåd, därför att Kristus Jesus har friköpt dem. (Rom. 3:23)*

Han ger oss andlig mat och dryck till föda för våra själar, och Kristi vita rättfärdighetskrud att kläda oss med. Har Gud nu offrat sin enfödde Son Jesus Kristus på korset för vår rättfärdiggörelses skull, skulle han då inte se till att vi får också allt detta jordiska som vi behöver? I romarbrevet skriver Paulus om detta: *Han som inte skonade sin egen Son utan utlämnade honom för oss alla, hur skulle han kunna annat än också skänka oss allt med honom? (Rom. 8:32)* Vi kan i barnslig trygghet veta att Gud sörjer för allt vad vi behöver.

Inte så att vi aldrig skulle möta motgångar eller någon brist – det har Gud inte gett något löfte om – men alla sådana prövningar har ett slut, och Gud vill vårt bästa. Så kan vi, oavsett vad som händer oss i livet, tacka, prisa och ära Gud för den kärlek och omsorg han dagligen visar oss. Det är en sann kristen bekymmerlöshet, som aposteln skriver:

Gör er inga bekymmer för något utan låt Gud i allt få veta era önsknings genom åkallan och bön med tacksägelse. Då skall Guds frid, som övergår allt förstånd, bevara era hjärtan och era tankar i Kristus Jesus. (Fil. 4:6–7)

Amen.

Bön: Allsmåttige Gud och Fader, du som föder fåglarna under himmelen och kläder liljorna på marken, och som i din Son, vår Frälsare, öppnat för oss ditt himmelska rike.

Vi ber dig: Väck oss genom din Helige Ande till att främst söka ditt rike och din rättfärdighet. Giv oss nåd att glömma oss själva i den tjänst som du kallar oss till.

Lär oss att kasta alla våra bekymmer på dig, så att vi inte grämer oss över det förflutna eller ängslas för framtiden. Hjälps oss att i barnslig tillförsikt ta emot varje ny dag som en gåva från dig. Genom din Son Jesus Kristus vår Herre. Amen.

Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt Ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Hans Helige Ande stadfäste Ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan Ordets görare, och dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålmod, in-till änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.